

**ROLE PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES
IN RELATION TO NURSING QUALITY
DEVELOPMENT STRATEGY**

PRINYACHAT PREMASAWAD

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN PUBLIC HEALTH ADMINISTRATION
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

ISBN 974-04-7153-6

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการพยาบาล
(ROLE PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES IN RELATION TO NURSING QUALITY
DEVELOPMENT STRATEGY.)

ปริญญาชาติ เปรมาสวัสดิ์ 4437438 PHPH/M

วทม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นวรัตน์ สุวรรณทอง, พบ.ค.(ประชากรและการพัฒนา), จวีวรรณ บุญสุยา,
พบ.ม.(สถิติประยุกต์, เกียรตินิยมตีมาก), ลดาวัลย์ รวมเมฆ, ค.ม.(บริหารการพยาบาล)

บทคัดย่อ

ปัจจุบันบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ต้องเป็นการให้บริการที่มีคุณภาพ เพื่อให้ทันต่อ
การเปลี่ยนแปลงและระบบสุขภาพใหม่ ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาท และมีหลายบทบาทมากขึ้น การวิจัย
ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพ
การพยาบาลและหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพค่านิยมต่อวิชาชีพพยาบาล
พฤติกรรมผู้นำและปัจจัยจูงใจกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการพยาบาล ประชากรที่ศึกษาคือพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครราชสีมาจำนวน 724 คน
โดยใช้แบบสอบถามให้พยาบาลวิชาชีพประเมินตนเอง เก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 8 ธันวาคม 2546 ถึง วันที่ 26
มกราคม 2547 แบบสอบถามได้รับการตอบกลับจำนวน 500 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.1

ผลการวิจัย พบว่า พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครราชสีมา ครั้งหนึ่งมีอายุ ระหว่าง 31- 40 ปี
ร้อยละ 50.6 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับ 7 ร้อยละ 39.2 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานใน
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 1-5 ปี ร้อยละ 38.8 การปฏิบัติงานโดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับต้องปรับปรุงร้อยละ 79.0
ด้านที่ต้องปรับปรุงมากที่สุดคือด้านวิชาการร้อยละ 85.4 การรับรู้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ค่านิยมต่อวิชาชีพ
พยาบาลอยู่ในระดับดี ร้อยละ 55.6 และ 88.8 ตามลำดับ พฤติกรรมผู้นำอยู่ในระดับต้องปรับปรุงร้อยละ 60.6
ปัจจัยจูงใจโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 68.2 การรับรู้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ค่านิยมต่อวิชาชีพ
พยาบาล พฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยจูงใจโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทของ
พยาบาลวิชาชีพทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารการบริการพยาบาล ด้านบริการพยาบาล และด้าน
วิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนพบว่าตัวแปรสำคัญ ได้แก่
พฤติกรรมผู้นำ ปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน ปัจจัยจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ การรับรู้บทบาทของ
พยาบาลวิชาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบาย
ความผันแปรของการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 55.9 ดังนั้นกลุ่มการพยาบาลควรจัดให้มีการประชุมวิชาการและฝึกอบรม
การพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำให้มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทใหม่แก่พยาบาลวิชาชีพก่อนออกไปปฏิบัติงานจริงใน
ศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้พยาบาลวิชาชีพได้หมุนเวียนไปปฏิบัติงานเชิงรุกในศูนย์สุขภาพ
ชุมชนตามบทบาทใหม่และให้มีการประเมินการปฏิบัติงานของตนเองทุก 3-6 เดือน ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยทั้งใน
โรงพยาบาลและในชุมชน สภาการพยาบาลควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทใหม่ของพยาบาลวิชาชีพ
ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพพยาบาลให้มากยิ่งขึ้น

ROLE PERFORMANCE OF PROFESSIONAL NURSES IN RELATION TO NURSING QUALITY DEVELOPMENT STRATEGY

PRINYACHAT PREMASAWAD 4437438 PPH/ M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORS : NAWARAT SUWANNAPONG, Ph.D. (Population & Health),
CHAWEEWON BOONSHUYAR, M.S.P.H. (Bios.), LADAWAN RAUMMEAK, M.E.
(Nursing Administration).

ABSTRACT

Nowadays, the role of professional nurses in community hospitals has been changed to be also curative as they must provide not only care but treatment at primary care units under the responsibility of a provincial chief medical officer. This research aimed to evaluate role performance of professional nurses in relation to nursing quality development strategy, measuring role perception, determining nursing professional values, leadership behavior, motivating factors and their associations with role performance in relation to nursing quality development strategy. The population was 724 professional nurses in community hospitals, Nakhon Ratchasima province. The data were collected during 8 December 2003 – 26 January 2004 by using structured questionnaires. The response rate was 69.1%.

The result showed that half of the professional nurses in community hospitals, Nakhon Ratchasima province, were aged between 31-40 years (50.6%). Most of them were professional nurses at level 7 at 39.2%, and had been working as professional nurses 1-5 years (38.8%). The overall role performance of professional nurses in relation to nursing quality development strategy was at a level of “need for improvement”(79%), role performance of professional nurses in academic aspect mostly was at a level of “need for improvement”(85.4%). Role perception of professional nurses and nursing professional values were at a “good level” 55.6% and 88.8% respectively. Leadership behavior was at a level of “need for improvement”(60.6%). The overall motivating factors were at “moderate” level (68.2%). Role perception of professional nurses, nursing professional values, leadership behavior, motivating factors both overall and in each aspect were significantly related to role performance of professional nurses both overall and in each aspect i.e. role performance of professional nurses on nursing administration, on nursing services and on academic standards research. ($p < 0.001$). The significant variables of causal relationship were leadership behavior, motivating factor on achievement, motivating factor on work itself and role perception of professional nurses be able to explain variation of performance at 55.9% ($R^2 = 0.559$). It is recommended that the nursing department should provide nursing conferences and training on leadership skill development, knowledge of a new role for professional nurses who are going to work at a community hospital at least twice a year, rotation to perform a proactive role in community health center due to the new role and self-assessment themselves every 3–6 months ,and encouragement to do research in the organization and community, the nursing council should help to disseminate information on new roles of professional nurses in relation to nursing quality development strategy.

KEYWORDS: ROLE PERFORMANCE / PROFESSIONAL NURSES /
NURSING QUALITY DEVELOPMENT STRATEGY

117P.ISBN 974-04-7153-6